

Marec
mesiac
knihy

Pietna spomienka na Hanu Zelinovú
cintorín vo Vrútkach 15.3. 2013 o 14. hod.

Literárne stretnutie s Kamilom Peterajom
21.3. 2013 o 17. hod. Sobášna sieň MsÚ

Literárny večer klubu Hany Zelinovej
27.3. 2013 o 16.30 hod. Sobášna sieň MsÚ

VRÚTOČAN

Ročník 24, číslo 3/2013

Regionálny mesačník Vrútok - bezplatne

OBSAH

* Strany 2, 3

Rokovanie MsZ

Aktuality

* Strany 4, 5

Aktuality

* Strana 6

Spoločenská

rubrika

a výročia

vrútockých

osobností

* Strany 7, 8

Kultúra,

Školstvo

* Strana 9

Šport

* Strana 10

Alternatívpage

* Strany 11, 12

Aktuality,

Pozvánky

Novinky

v Knižnici Hany Zelinovej.

V mesiaci december a január bol fond vrútockej knižnice doplnený o knižné novinky rôznych žánrov pre široké spektrum čitateľov. Tamara Heribanová so svojou Misiou Evou prináša zaujímavý príbeh pre deti. Denník odvážneho bojka od Jeffa Kinena opisuje zážitky a udalosti chlapca, ktorý sa pretĺka obdobím dospievania.
(viac na str. 7.)

FEBRUÁROVÉ ZASADNUTIE MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Februárové rokovanie mestského zastupiteľstva, ktoré sa konalo 12. 2. 2013 otvoril primátor mesta Vrútky Ing. Miroslav Mazúr. ***Prvým bodom** rokovania bola správa o plnení uznesení MsZ. Správu predniesol prednosta MsÚ Ing. Mlynár. Konštatoval, že nie sú žiadne nespĺnené uznesenia. MsZ zobralo na vedomie správu o plnení uznesení MsZ. *** V druhom bode** poslanci MsÚ schválili v navrhovanom VZN o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení zriadených na území mesta Vrútky nasledovné zmeny:

1. II časť § 2 Výpočet dotácie odstavec 4 v tabuľke riadok 3 vypúšťa sa text: „ vo veku od troch rokov“ a ostáva text „deti materskej školy“. 2. III. časť § 4 Použitie dotácie odstavec 1 vypúšťa sa text: „...“ a nahrádza sa textom: „...“ (jedna bodka). *** V treťom bode** poslanci MsZ zobrali na vedomie správu o vykonaných kontrolách hlavným kontrolórom mesta Vrútky za obdobie od 12. 12. 2012 do 31. 12. 2012 a správu o kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra za rok 2012, ktorú predložil hlavný kontrolór mesta Vrútky PhDr. Hanko.

* V štvrtom bode poslanci MsZ zobrali na vedomie informatívnu správu o plnení programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Vrútky k 31. 12. 2012, ktorú predložil prednosta Ing. Mlynár. *** V piatom bode** poslanci MsZ zobrali na vedomie informáciu o príprave podujatia stavenie Mája so sprievodným kultúrnym programom, ktorú predložil vedúci odboru kultúry a športu Mgr. Gorilák. *** V šiestom bode** poslanci MsZ zobrali na vedomie správu o činnosti Mestskej polície Vrútky za rok 2012, ktorú predložil náčelník MsP Mgr. Šimkovič.

* V siedmom bode poslanci MsZ zobrali na vedomie správu o vyhodnotení činnosti PVK Vrútky za rok 2012, vyhodnotenie sezóny mestského kúpaliska za rok 2012 a príprave sezóny na rok 2013, ktorú predložil Ing. Čulák.

* V ôsmom bode poslanci MsZ zobrali na vedomie správu o vyhodnotení sezóny FC Lokomotíva ŽOS Vrútky za rok 2012 a príprave sezóny na rok 2013, ktorú predložil poslanec MsZ p. Kurhajec. *** V deviatom bode** schválili poslanci MsZ plány činností komisií MsZ na rok 2013.

* V desiatom bode poslanci MsZ schválili odkúpenie pozemku p. č. KN C 1429/2, zastavané plochy a nádvorie o výmere 365 m², ktorý sa nachádza v katastrálnom území Vrútky na liste vlastníctva č. 1591 a patrí do podielového spoluvlastníctva vlastníkov, ktorí sú uvedení na tomto liste vlastníctva, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto uznesenia, v sume 1,-€ za celý predmet kúpy za účelom verejného záujmu – vybudovania na predmetnom pozemku miestnu komunikáciu a inžinierske siete k plánovanej individuálnej bytovej výstavbe v časti Kopa nice vo Vrútkach. Ďalej poslanci MsZ poverili primátora mesta, aby rokoval s podielovými vlastníkmi o kúpe po-

zemku p. č. KN C 1429/2, ako aj podpisom kúpnej zmluvy. ***V jedenástom bode** poslanci MsZ súhlasili s bezodplatným prevodom majetku Slovenskej republiky na Mesto Vrútky a to pozemkov p. č. KN C 4404/2, zastavané plochy a nádvorie o výmere 1108 m², p. č. KN C 3235/16, zastavané plochy a nádvorie o výmere 560 m², neknihovaná p. č. 4405, cesta o výmere 1345 m², z dôvodu, že územnoplánovacia dokumentácia mesta Vrútky jej záväzná časť definuje túto časť katastrálneho územia ako individuálnu bytovú výstavbu, kde je nutné akceptovať mestskú, nadmestskú a regionálnu občiansku vybavenosť a pozemky sú definované ako dopravné a pešie komunikácie najmä ich prepojenie na existujúce komunikácie. Tieto pozemky sú verejnoprospešného charakteru a na nich budú zrealizované verejnoprospešné stavby z rozpočtu Mesta Vrútky. *** V dvanástom bode** poslanci MsZ schválili zvýšenie odmien účinkujúcich na občianskych obradoch. *** V trinástom bode** poslanci MsZ zobrali na vedomie informáciu o obsadení voľných pracovných pozícií na MsÚ Vrútky, ktorú predložil primátor Ing. Mazúr. *** V štrnástom bode** zobrali poslanci MsZ na vedomie rozpočtové opatrenie č. 4/2012, za účelom presunu medzi jednotlivými položkami, navýšenie rozpočtu a zapojenia do rozpočtu prostriedky ŠR, EU, prostriedkov minulých rokov, ktoré predložila vedúca finančného odboru Ing. Komínová.

* V pätnástom bode zobrali poslanci MsZ na vedomie Petíciu od členov SVB na Ul. Sv. Cyrila a Metoda č. 18. Ďalej poslanci MsZ potvrdili stanovisko primátora mesta Ing. Mazúra zo stretnutia s členmi SVB Ul. Sv. Cyrila a Metoda č. 4, 6, 8, 10 zo dňa 30. 1. 2013, že do schválenia VZN o parkovaní v meste Vrútky budú platné parkovacie karty spoločnosti BYVATERM, s. r. o. v počte 17 kusov na využívanie parkovania na centrálnom mestskom parkovisku bezplatne, tak ako znela dohoda. Poslanci MsZ zobrali na vedomie žiadosť taxikárov na zníženie poplatkov za parkovacie plochy. *** V šestnástom bode** poslanci MsZ súhlasili s rekonštrukciou nízkonapäťovej siete – Mexiko, Ul. Komorova, Kmeťova, Ľubochnianska za predpokladu, že nebudú použité finančné prostriedky od občanov a mesta. **Rôzne: * Poslanci MsZ zobrali na vedomie** informáciu komisie sociálnej, zdravotnej a bytovej k poskytovaniu pomoci pre bezdomovcov. *** Poslanci MsZ súhlasili** so zmenou názvu spoločnosti BYVATERM s.r.o., na "Mestský podnik služieb Vrútky". Primátor Ing. Mazúr pozastavil výkon tohto uznesenia.

* Poslanci MsZ zobrali na vedomie správu o prepracovaní a doplnení knižnej publikácie II. vydania Lexikónu Vrútockých osobností v časovom období do konca roka 2013 s pripomienkami. *** Poslanci MsZ schválili** formu spolupráce s Porter club Martin Slovakia pri zabez-

pečovaní spoločenských podujatí spoločne s mestom Martin. * **Poslanci MsZ zobrali na vedomie** informáciu o stretnutí so splnomocnencami vlády pre rómsku komunitu zo dňa 30. 1. 2013. Ďalej vyhodnotenie činnosti poslancov a pracovných komisií MsZ za rok 2012. * **Poslanci MsZ schválili** od 1. 2.2013 plat hlavného kontrolóra v zmysle zákona č. 369/1990 o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Plat hlavného kontrolóra sa určuje v rozsahu pracovného času určeného vo výberovom konaní a to v rozsahu 25 hodín týždenne.

* **Poslanci MsZ schválili** uvoľnenie finančnej čiastky 36 811,97 eur z Fondu rezerv na prefinancovanie projektu Revitalizácia verejných priestranstiev v meste Vrútky.

* **Poslanci MsZ zobrali na vedomie** informáciu o priebehu rekonštrukcie objektu Kriváň. Primátor Ing. Mazúr pozastavil výkon tohto uznesenia v bode č. 39/2013 odstavce II. * **Poslanci MsZ zobrali na vedomie** informáciu o priebehu výstavby zariadenia pre seniorov a DSS Senior Vrútky. **Ďalej zobrali na vedomie informáciu** o projekte rozšírenia kanalizácie a vodovodu na Ul. Karvaša a Blahovca. Rokovanie pokračovalo o 15 hod. podnetmi občanov Vrútok. Vystúpili p. Chrastina, p. Zacharides, p. Ertl, p. Bauer a ďalší. Na podnety reagovali poslanci MsZ a vedenie mesta. Na záver sa primátor mesta poďakoval všetkým zúčastneným poslancom a pracovníkom MsÚ a rokovanie MsZ ukončil.

-red-

VRÚTOCKÁ MESTSKÁ POLÍCIA INFORMUJE

8. februára o 11.10 h. prijal útvar MsP oznámenie o osobe ležiacej v blízkosti mestského cintorína na Ul. francúzskych partizánov. Po príchode na miesto sa vec potvrdila. V súčinnosti s hliadkou OO PZ sa zistilo, že mužom bol 59-ročný Ján R. z Vrútok, ku ktorému po prevoze do miesta trvalého bydliska privolali RZP pre zhoršenie zdravotného stavu. Hliadka na mieste zotrvala do odchodu RZP.

10. februára o 5.40 h hliadka MsP prijala podnet o spiacom neznámom mužovi v priestoroch recepcie ubytovne Fatra vo Vrútkach. Po príchode na miesto hliadka MsP zistila, že osoba nemala pri sebe doklad totožnosti, nereagovala na výzvu a kládla pasívny odpor. Hliadka MsP osobu predviedla na OO PZ Vrútky. Tu zistili totožnosť 37-ročného Ladislava D. zo Strečna. Muž bol poučený a jeho správanie riešili v rámci zákona.

11. februára o 14.44 h útvar MsP prijal oznámenie o ležiacom neznámom mužovi na Ul. sv. Cyrila a Metoda v blízkosti kvetinárstva. Išlo o 73-ročného Jána F. z Vrútok, diabetika, ktorý bol pod vplyvom alkoholu, chvíľami strácal vedomie a hrozili mu zdravotné komplikácie, a tak bola na miesto privolaná RZP. Muža previezli do Univerzitnej nemocnice v Martine.

12. februára o 18.25 h útvar MsP prijal podnet o obavách obyvateľov domu na Ul. Karvaša a Blahovca vyjsť von na dvor, pretože sa obávali voľne sa pohybujúceho psa bojovej rasy – rottweilera. Po príchode na miesto sa vec potvrdila. Agresívne správanie bránilo okamžitému odchytu psa, ale vďaka odvážnemu zásahu hliadky sa hroziace nebezpečenstvo útoku podarilo odvrátiť. Príslušníci MsP hneď po zákroku vyrozumeli majiteľa psa 61-ročného Dušana V. z Vrútok. S ohľadom na jeho silný stav opitosti závažnosť priestupku rieši MsP. *Mgr. Zuzana Matulová*

Vážení občania, musím reagovať na článok súčasného hlavného kontrolóra, ktorý zrejme z obavy, aby som sa náhodou nevrátil do funkcie, z ktorej som bol aj podľa stanoviska krajskej prokuratúry nezákonne odvolaný, chce spochybniť samotnú voľbu, ktorej sa aj on ako poslanec zúčastnil. Celú vec vnímam ako cieľené kroky voči mojej osobe z dôvodu výsledkov mojich kontrol, ktoré sa dotkli okrem pracovníkov úradu aj niektorých poslancov a tak skupinka poslancov rozhodovala ako skupinka, ktorá moju činnosť nehodnotila objektívne, ale bola a je zaujatá voči mojej osobe. Veď aj stanovisko NKÚ, ktorý mi vytkol, že som nevykonával zápisnice z prerokovania správ z kontrol sa nezakladalo na pravde, ale vedenie mesta mi nedalo priestor, aby som sa pred NKÚ obhájil a na zastupiteľstve, keď sa uvedený nedostatok prejednával, tak pán prednosta ako aj vedúci pracovníci mesta sa neprihlásili, aby povedali, že takéto zápisnice podpisovali, a teda nie je pravda, že som zápisnice nevykonával. Ale je jasné, že takýto stav im vyhovoval. Skupinka siedmich poslancov sa preto rozhodla odvolať takého kontrolóra, ktorý sa snaží poukazovať na nedostatky a prijať takého, ktorý ani na závažné nedostatky nepoukáže. Príkladom je mestské zastupiteľstvo, ktoré sa konalo 12.02.2012 a pán hlavný kontrolór vo svojej správe o kontrolách, ktoré mal v decembri 2012 vyhodnotil firmu Byvaterm s.r.o. za rok 2011 ako bez závad. Dôvod takého výsledku je jasný: hoci podľa schváleného plánu mal skontrolovať účtovné doklady vo firme Byvaterm s.r.o. za rok 2011, skontroloval iba aktuálnosť a správnosť právnych dokladov o založení spoločnosti Byvaterm s.r.o.. To, že firma Byvaterm s.r.o. si neoprávnene účtovala za teplo finančné prostriedky ani nespomenul a pritom pre toto konanie bolo začaté voči firme aj trestné stíhanie. (Tak isto tam boli nájdené nedostatky kontrolným orgánom z ÚRSO.) Takýmto nezákonným postupom bola spôsobená škoda školám, školským zariadeniam ako aj občanom mesta, ktorí sú pripojení na centrálny rozvod tepla. Takéto skutočnosti sú pre súčasného kontrolóra zrejme v poriadku a preto sa účtovným dokladom nevenoval, a vykonal len záznam z kontroly, čo znamená, že nezistil žiadne nedostatky. Zrejme takýto stav vyhovuje tejto skupinke poslancov a vedeniu mesta, keď mu nebolo ani vytknuté, že nedodrжал uznesením schválený plán práce. Potom sa ponúka otázka: má takýto kontrolór právo klásť takú verejnú otázku akú položil vo februárovom Vrútočane „Kde je teda jeho morálny charakter? Je morálne vykonávať aktivity, ktoré podniká p. D. Chrastina?“ Odpoveď nechám na Vás. Ak hovorí o nedostatku v legislatíve, tak ja ju vidím v tom, že hlavný kontrolór by mal byť volený pri komunálnych voľbách, tak ako je volený primátor a poslanci priamo občanmi. Tým by bola zabezpečená jeho nezávislosť a nemusel by ustupovať zo svojich stanovísk z kontrol, len preto, aby nebol poslancami odvolaný. Odvolať by ho mohli len občania, ak by si riadne neplnil svoje povinnosti, alebo by zámerne skresľoval výsledky kontrol. Na záver chcem len vyjadriť poľutovanie súčasnému kontrolórovi za traumu, ktorú ako dôchodkovo zabezpečený občan pri opakovanej voľbe hlavného kontrolóra prežíval.

Dušan Chrastina

-inzercia-

VÁŽENÍ SPOLUOBČANIA,

v dnešnom uponáhľanom živote sme všetci radi, keď všetko funguje a dajú sa vybaviť všetky veci nielen telefónom, e-mailom, ale aj osobne, ak si to situácia vyžaduje. K tomu však treba zvoliť spôsob dopravy. A práve o mestskej hromadnej doprave by som chcel napísať pár riadkov v tomto čase krízy, a to s ohľadom na ekonomické hľadisko. Na zorientovanie sa v tejto problematike uvádzam, že SAD Žilina zabezpečuje MHD v mestách Martin, Vrútky a v obciach Bystrička, Lipovec a Kľačany v zmysle Zmluvy č. 009/DOOMT/A/2007o spolupráci pri zabezpečovaní dopravy a výkone vo verejnom záujme v MHD. Z toho vyplýva, že MHD funguje regionálne, je prepojená medzi spomínanými mestami a obcami, čo má svoje výhody, ale aj nevýhody. Na nákladoch sa podieľame 11 %, čo znamená, že roku 2012 muselo mesto zaplatiť z rozpočtu mesta 230 996 €, pričom v roku 2008 to bolo len 107 630,84 €. Dôležitý bol prelom rokov 2009 a 2010, keď bol značne obnovený vozidlový park, nakúpilo sa 24 ks autobusov, ako si to vyžiadala smernica EÚ, podľa ktorej museli byť vyradené vozidlá staršie ako 16 rokov.

Tabuľka o prehľade platieb za predchádzajúce

obdobie: Zaplatené spolu v €

Rok 2008	107 630,84
Rok 2009	115 931,91
Rok 2010	237 935,00
Rok 2011	217 000,00
Rok 2012	230 996,00
Rok 2013	246 248,00 (predpoklad)

Mesto Vrútky táto doprava stojí nemalé peniaze a pri znižujúcich sa podielových daniach sa núkajú rôzne myšlienky... Medzi ne patrí aj tá, či musíme toľko peňazí vynakladať na MHD, keď sa do osobnej dopravy zapojili aj súkromní dopravcovia (tzv. strely), čím sa rozdelili cestujúci, a teda aj príjmy. Úbytok príjmov v MHD spôsobil výpadok, ktorý v zmysle platnej zmluvy musí mesto doplatiť SAD, pretože náklady sa neznižujú, práve naopak – v dôsledku rastu cien energií a pohonných hmôt sa neustále zvyšujú náklady na dopravu vo verejnom záujme. Ďalším prirodzeným vývojom sa cca o 5 % ročne znižuje počet prepravovaných osôb v dôsledku prepravy súkromnými vozidlami, čo spôsobuje jednak úbytok cestujúcich a tržieb, a zároveň sa zvyšujú požiadavky na parkovacie miesta v meste. **Pri analýze možností riešenia tohto problému sú aj tieto úvahy:** 1. znížiť počet spojov do Vrútok, a teda aj pokračujúce spoje do Lipovca a do Kľačian. V zmysle platnej zmluvy možno ročne znížiť o 5 % prepravné kilometre, ale treba určiť, kde sa zredukujú spoje; 2. obmedziť prevádzkovanie striel, čo však nie je v kompetencii mesta, je to otázka legislatívy; riešenie vidíme v dohode a spolupráci medzi dopravcami vo vykrytí spojov

nielen v špičke, ale aj v prevádzke mimo nej;

3. neobnoviť súčasnú zmluvu v takom rozsahu, ako je teraz dohodnuté; to je možné až roku 2017, keď sa bude pripravovať nová zmluva.

Z technického hľadiska je doprava v MHD SAD Žilina kultivovaná, je prispôbená aj na prepravu občanov s postihnutím a starších občanov, ktorým by nastupovanie bez úprav na moderných autobusoch mohlo spôsobovať problémy. Vozový park je obnovený, za čo platíme v cestovnom viac. Ako to dnes už je, tak za všetko sa platí! Mesto platí nemalé peniaze za vymoženosť využívania prepravy súkromnými prepravcami "STRIEL", s ktorými mesto nemá zmluvy a nemôže využiť možnosti určitej regulácie, resp. usmernenia spolupráce týchto dvoch spôsobov prepravy osôb v meste Vrútky. Mesto mimo MHD-SAD, nemôže ovplyvniť živelnosť u prepravcov, ktorí nemajú časový rozpis spojov a značne sa orientujú na špičku v doprave, ale o večerné spoje nemajú záujem. Týmto názorom nechceme tvrdiť, že jediný správny spôsob prepravy cestujúcich v našom meste je len MHD. Chceme len poukázať na skutočnosť, ktorá má priamy a značný vplyv na financovanie MHD v meste, pretože občan zaplatí cestovné u oboch prepravcov - podľa toho koho si zvolí, a mesto v zmysle zmluvy musí zaplatiť SAD-ke dohodnuté prepravné kilometre bez ohľadu na to, či je autobus vyťažený čo i len jedným cestujúcim, čo má vplyv na efektívnosť prepravy cestujúcich. Niekedy je ťažké predvídať vývoj situácie ako v tomto prípade, kedy v takomto smere podnikania došlo k možnosti výberu pre občana, ale skomplikovalo situáciu vo financovaní mesta. Riešením celého problému je počet cestujúcich. Čím viac sa prepraví v MHD SAD, tým je viac príjmov na strane prepravcu, s ktorým má zoskupenie miest a obcí hore uvedených záruku, že budú nižšie doplatky za prepravu vo verejnom záujme. V danom prípade, o ktorom hovoríme, je rozhodujúci občan, ktorý rozhodne o efektívnosti vynaložených finančných prostriedkov tým, že on sám sa rozhodne, u ktorého prepravcu využije služby. Myslíme si, že je to vážna téma ako pre občanov aj mesto a preto by sme chceli na túto tému komunikovať a počuť aj Vaše názory, pretože sa to týka služieb občanom a sami svojim rozhodnutím môžete a ovplyvňujete finančné dopady na rozpočet mesta v tomto smere.

V krátkom čase zriadime na webovej stránke mesta rubriku k tejto téme. Veríme, že sa naplní vašimi podnetmi.

Ing. Ján Mlynár, prednosta úradu

ĎAKUJEME ZA VAŠE KORČULE...

Vo februárovom čísle Vrútočana sme avizovali plány mesta inštalovať na pešiu zónu umelé klzisko s bezplatným vstupom. Vyhlásili sme aj zbierku nepotrebných korčúl pre deti, ktoré by ich mohli využívať. Ďakujeme prvým darcom korčúl. Za všetkých spomenieme p. Gillániho, ktorý nám poslal jeden pár až z Humenného. Napísal, že vraj v nich prejazdil či

prekorčuľoval zamrznutý Váh od Kľačian až po Mexiko i ľad za sokolovňou. Zbierka naďalej pokračuje. Nepotrebné korčule z vašich domácností môžete doniesť na Odbor kultúry a športu MsÚ, ktorý nájdete v budove Mestskej knižnice Hany Zelinovej vo Vrútkach – na 1. poschodí.

Text, foto: red

MARGINALIZOVANÁ RÓMSKA KOMUNITA ŽIAKOV NA ZŠ

V novembri 2012 som sa zúčastnil na pracovnom stretnutí s členmi pedagogického zboru v ZŠ na Ul. M. R. Štefánika, ktorí stretnutie iniciovali. Hlavnou témou bolo zoznámiť sa s vyhrotenou situáciou v spolunažívaní rómskych žiakov s ostatnými žiakmi a s ich správaním voči pedagógom. Veľká väčšina zo 49 rómskych žiakov (celkový počet žiakov v škole je 301) zanedbáva základné hygienické návyky. Veľmi problematická je komunikácia ich rodičov s pedagógmi, blíži sa k arogantnej až výhražnej. Veľmi ťažké, až nezvládnuteľné je správanie niektorých žiakov predovšetkým z 2. stupňa – veď mnohé prípady rieši štátna polícia a príslušné sociálne inštitúcie.

Pre tieto a mnohé ďalšie vážne dôvody (zavšívavenie detí, hrozba nákazy, vulgárne nadávky atď.) sa vedenie školy obrátilo na mňa ako primátora so zámerom v budúcnosti rozptýliť žiakov rómskej komunity aj do druhej vrútockej základnej školy, pretože v povedomí rodičov má škola prívlastok „rómska“, a to zohráva úlohu pri rozhodnutiach rodičov kam umiestniť svoje dieťa. Na základe uvedených argumentov som na 30. 1. 2013 zvolal do školy pracovné stretnutie **za účasti riaditeľky školy PaedDr. Repkovej, pedagogičky Mgr. Vargovej a Mgr. Ferekovej, splnomocnenca Regionálnej kancelárie Úradu vlády pre rómske komunity Mgr. Baloga a viceprimátora Bada**. Vedenie školy podrobne informovalo splnomocnenca o situácii v škole. Z návrhov, ktoré ústne a aj písomne predniesol Mgr. Balog, sa ako najpriateľnejší zdá návrh pre ZŠ, aby sa v najbližšom období uchádzala o možnosť získať tzv. asistenta zdravia v rámci programu MZSR – RUVZ, resp. o výstavbu tzv. hygienického centra na základe výnosu z MPSVaR, resp. pokúsiť sa opätovne získať dotáciu pre komunitného pracovníka. Podrobne sme sa zaoberali aj návrhom vedenia školy o rozptýlení žiakov do inej školy. Návrh je na jednej strane v súlade s pracovnou politikou, tézami a smerovaním, ktoré navrhuje Úrad pre rómsku komunitu (desegregáciu), no na druhej strane možnosť realizácie tohto kroku je viazaná na úspešný rokovací proces zainteresovaných škôl, na prerokovanie v príslušných komisiách MsZ a na prijatie uznesenia MsZ.

Na základe týchto požiadaviek v marci zvolám stretnutie pracovných skupín dvoch základných škôl a po prípadnej vzájomnej dohode, resp. po získaní návrhov z oboch strán sa bude o téme rokovať v príslušných komisiách MsZ a následne v MsZ.

Ing. Miroslav Mazúr, primátor mesta

Foto: Mgr. Alena Matulová

JÁN SAND- OCENENÝ ŽURNALISTA

Udeľovanie **najvyššej ceny Slovenského syndikátu novinárov za tvorivú žurnalistickú činnosť** sa uskutočnilo 22. januára 2013. V šiestom ročníku bolo odovzdaných niekoľko významných cien. Za celoživotné dielo si cenu **Mercurius veridicus ex Slovakia** a novú sošku (dielo grafika a sochára Jána Valtera) odniesol zo slávnostného podujatia **doc. PhDr. Ján Sand, PhD.**, za dlhoročnú činnosť predovšetkým rozhlasového novinára, významného pedagóga a za funkcionársku aktivitu v Slovenskom syndikáte novinárov.

**Ján Sand
s predsedníčkou SSN
Tamarou Valkovou**

Meno vysokoškolského pedagóga, novinára Jána Sanda je spojené aj s mestom Vrútky. Patrí medzi významné osobnosti mesta, čo dokumentuje aj Lexikón vrútockých osobností od zostavovateľa Dušana Ertla.

Vo Vrútkach navštevoval v rokoch 1950 až 1958 Osemročnú ZŠ, v rokoch 1958 až 1962 študoval na Vyššej priemyselnej škole geologicko-baníckej v Spišskej Novej Vsi, v rokoch 1967 až 1972 na Filozofickej fakulte UK v Bratislave.

Je spoluautor Malej encyklopédie žurnalistiky, Encyklopédie Slovenska a Encyklopédie Beliana. Je autorom vysokoškolských skript, štúdií, odborných článkov a publicistických relácií. Cena Slovenského syndikátu novinárov Mercurius veridicus ex Slovakia je najvyšším profesijným a stavovským uznaním novinárskej práce na Slovensku a už nominácia na jej udelenie je významnou osobnou poctou pre každého, kto sa dostane do tohto výberu.

Ján Sand bol v minulosti prítomný aj pri udeľovaní cien časopisu Vrútočan (1. miesto za najlepšie regionálne periodikum v súťaži Miestne noviny 2002 a 2. miesto v súťaži Miestne noviny 2004 udelené na Katedre žurnalistiky UK v Bratislave). Vždy sa k Vrútočanom hrdo hlásil a spolu s prof. J. Tušerom pomáhal zlepšovať časopis Vrútočan.

Mesto Vrútky sa pripája k početným gratulantom a ďakuje za roky, počas ktorých z katedry žurnalistiky prichádzala pomoc pri tvorbe vrútockého periodika a získavaní jeho profesionálnej úrovne. Prof. Ján Sand aj v súčasnosti pôsobí na Katedre žurnalistiky Univerzity Komenského v Bratislave.

Text: Božena Blahušáková

Foto: Ľudovít Košalko

PRIVÍTALI SME MALÝCH OBČANOV VRÚTOK

Filip GOŇA
Michal PITEĽKA
Tomáš ANČIC
Lukáš BLAHO
Lucas STRÁŇAVČIN
Tomáš KUČHTA
Timotej JIRKŮ
Sabína KYTASOVÁ
Daniel NOSKO
Samuel PODHORSKÝ
Roman LACKO
Matyáš KOVÁČ
Diana MILČÍKOVÁ

POVEDALI SI ÁNO

Ľuboš PODHORSKÝ a Zuzana MATEJČÍKOVÁ

OPUSTILI NÁS

Mária BREZŇANOVÁ	84 ročná
Ondrej LENÁRT	83 ročný
Milan ŠOUČÍK	59 ročný
Ján SUROVIAK	66 ročný
Emília JELENČÍKOVÁ	89 ročná
Karol FUJÁK	69 ročný
Ján MIDŽIAK	81 ročný
Milan ORAVEC	62 ročný

redakcia sa ospravedľňuje za nesprávne uvedené meno vo februárovom čísle, správne znenie: Jolana PIOVARČIOVÁ

Údaje poskytol referát evidencie obyvateľstva a matriky MsÚ – M. Blahová, I. Pepuchová.

PRIPOMÍNAME SI 9. VÝROČIE ÚMRTIA HANY ZELINOVEJ

Dňa 16. marca 2013 si pripomíname 9. výročie úmrtia vrútockej rodáčky- spisovateľky Hany Zelinovej. Bola pochovaná na vrútockom cintoríne 24. marca 2004. Jej odkaz však stále žije v duchovnej i materiálnej podobe. Vo Vrútkach máme podľa nej od roku 1995 pomenovanú mestskú knižnicu, vrútocký Literárny klub Hany Zelinovej pôsobí od roku 2008. V budove mestského úradu je od roku 2003 zriadená pamätná izba. Hana Zelinová sa narodila 20. júla 1914 vo Vrútkach. Ľudovú a meštiansku školu navštevovala v rodisku, potom študovala na Učiteľskom ústave v Bratislave. V rokoch 1937 až 1939 pracovala ako redaktorka časopisov Slovenský východ a Novosti v Košiciach. Počas vojny žila v Prešove a Bratislave. Venovala sa literárnej tvorbe. V rokoch 1945 až 1951 bola riaditeľkou nakladateľstva Svojeť v Košiciach. Po presťahovaní sa do Bratislavy pracovala najskôr v podniku Obnova od r. 1951 a potom v Západoslovenských vodárňach a kanalizáciách do r. 1954. Roku 1960 sa stala redaktorkou detského časopisu Zornička. V redakcii pracovala až do odchodu na dôchodok roku 1972. V rokoch 1990 až 1992 bola poslankyňou NR SR za demokratickú stranu. Žila v Bratislave, kde 16. marca 2004 aj zomrela. **Zástupcovia mestskej knižnice a členovia Literárneho klubu Hany Zelinovej si pripomenú výročie úmrtia pietnou spomienkou piatok 15. marca 2013 o 14. hodine na vrútockom cintoríne pri hrobe Hany Zelinovej.**

Mgr. Juraj Gorilák

VÝROČIA OSOBNOSTÍ VRÚTOK

Matej Zaťko (9.3.1908 Vlachy-Vlašky – 12.2.1983 Martin) V 1921-1930 gymnázium v Ružomberku a Nitre, Učiteľský ústav v Spišskej Kapitule, gymnázium v Levoči, Lekárska fakulta. V 1930-1933 Rímskokatolícke bohoslovecké učilište v Banskej Bystrici., 1933 vysvätený za kňaza, 1934-1945 kaplán, farár a správca farnosti, 1950 nespravodlivo odsúdený a do 1953 väznený, 1953-1958 robotník a skladník, od 1958 správca farnosti v Necpalochoch, 1969-1974 vo Vrútkach. Spisovateľ pre deti a mládež, prekladateľ. **Pripomíname si 105. výročie narodenia.**

Klement Gottwald (23.11.1896 Dědice, ČR – 14. 3.1953 Praha) R. 1914 vyučený vo Viedni za stolára, 1914-1921 stolársky robotník. Od 1921 člen KSČ, 1921-1922 redaktor v Banskej Bystrici, 1922-1924 vo Vrútkach, 1924-1926 v Ostrave, 1926-1929 sekretariát KSČ v Prahe, 1929-1938 poslanec Národného zhromaždenia. Najvyšší funkcionár KSČ, 1946-1948 predseda vlády ČSR, 1948-1953 prezident ČSR. Novinár, politik, štátnik.

Pripomíname si 60. výročie úmrtia.

Jozef Chládek (12.3.1856 Smržovka, ČR – 25.3.1928 Ružomberok) Študoval na reálnom gymnáziu, 1872-1875 na organovej škole v Prahe. V 1875 organista v Mladej Boleslavi, 1876 v Kouřime, od 1879 organista a učiteľ hudby, zakladateľ a vedúci spevokolu v Ružomberku. Dirigent dychovej hudby Hlavných železničných dielní vo Vrútkach. Organista, hudobný skladateľ. **Pripomíname si 85. výročie úmrtia.**

Samuel Štarke (27.3.1888 Mošovce – 6.4. 1959 Bratislava) Študent gymnázia v Banskej Bystrici a Banskej Štiavnici, 1907-1911 Evanjelickej teologickej akadémie v Bratislave, 1911-1912 univerzít v Rostocku a Lipsku. Od 1912 evanjelický kaplán vo Vrútkach. Od 1913 kaplán, farár, od 1933 biskup slovenskej evanjelickej obce v Petrovci, zakladateľ a predseda MS v Juhoslávii. Evanjelický farár, biskup, redaktor, aktívne pôsobil v národnokultúrnom hnutí dolnozemskej Slovákov. **Pripomíname si 125. výročie narodenia.**

Magdaléna Blahušiaková, prof., Mgr. art. (28.3.1943 Vrútky) V 1957-1963 Štátne konzervatórium v Bratislave, 1963-1967 VŠMU v Bratislave, 1968 Konzervatórium v Sofii, 1969 študijný pobyt v Benátkach. R. 1969-1981 sólistka opery Štátneho divadla v Brne, od 1981 Opery SND v Bratislave, od 1986 vysokoškolský pedagóg na VŠMU v Bratislave, od 2009 mim. profesorka. Vytvorila vyše 50 titulných operných postáv: Tosca, Manon Lescaut, Aida, Abigail, Lady Macbeth, Carmen, atď. v dielach svetových skladateľov. Hostovala v Rusku, Španielsku, Nemecku, Francúzsku, Holandsku, Anglicku, USA, Kórei, Japonsku atď. Roku 1993 Čestný občan mesta Vrútky. Operná speváčka, popredná slovenská sopranistka. **Srdečne blahoželáme k 70. narodeninám.**

Mária Vaváková (28.3.1893 Vrútky – 1985 ?) Ľudovú školu ukončila vo Vrútkach, potom pracovala v domácnosti. Od 1921 členka KSČ, účastníčka triednych bojov, ilegálna pracovníčka politických orgánov. Veteránka ženského pokrokového hnutia. Po 1948 funkcionárka krajenských zastupiteľských orgánov.

Pripomíname si 120. výročie narodenia.

PhDr. Zora Mintalová Zuberová

NOVINKY V KNIŽNICI HANY ZELINOVEJ

(pokračovanie zo str. 1)

Na svoje si prídu aj **tinedžeri**, pre ktorých sú pripravené tituly od *Naty Sabovej Neodolateľné, Ochrankyňa, od Mii Pilsnerovej Bolo to z lásky, od Deni Arpášovej Tajomstvo duší, od Kataríny Revickej Vlci z Aljašky.*

Na našom knižnom trhu sa v poslednom období objavuje čoraz viac diel **ženských autoriek**, ktoré prostredníctvom príbehov sprostredkujú rôzne príbehy a osudy, napr. *Táňa Keleová-Vasilková Tá druhá, Mária Ďuranová Ja už nie som ja, Katarína Machová Traja do páru, Štefánia Opremečáková Židovská krv, Adriana Macháčová Dobré dni sa začínajú v noci, Andrea Coddington Predohra.* Samostatnú kategóriu knižných noviniek predstavujú **kriminálne romány severských autorov**, ktoré sú obľúbené u nás aj vo svete a patria medzi nich napr. *Camilla Läckberg Pankhart, Johan Theorin Ozveny mŕtvych, Jussi Adler-Olsen Zabijáci, Jan Wallentin Stindbergova hvězda, Jo Nesbo Pentagram.* Zo slovenských autorov nesmieme zabudnúť na *Dominika Dána a jeho novinku Uzol. Z historických románov spomeniem: Juraja Červenáka Strážcovia Varadína, Brána Irkally, Ľubicu Mišíkovú Milosť pre Gregora Mocha, Fred Vargas Zúrivá armáda.* Na svoje si prídu aj milovníčky **ľúbostných románov**,

pretože knižnica ponúka novinky od *Jany Pronskej, Daniely Steelovej, Lisy Kleypasovej, Kat Martinovej, kolektívu autorov Príbehy v znamení túžby, Catherine McKenzieovej Zabudnutá.* V knižnici nájdete aj tituly, ktoré sú určené **náročnejším čitateľom**: *Carlos Ruiz Zafón Zajatec neba, Juan Marsé Kaligrafie snů, Sára Poolová Jed, Pavel Hírax Baričák 666 anjelov.* Milí čitatelia. V regáloch knižnice nájdete i **rôzne periodiká**, ktoré požičiavame na čítanie domov alebo si ich môžete prečítať v priestoroch čítárne, napr. **PLUS 7 dní, Slovenka, Život, Zdravie, Záhradkár, MY – Turčianske noviny** a iné. Od nového roka 2013 sme pre vás čitateľov sprístupnili ďalšie časopisy: **Profit** približuje prostredie podnikania, peňažníctva a dosahovania úspechov, **Eva** je určená pre milovníčky módy, kozmetiky a úspešné ženy, **Vitalita** sprístupňuje informácie z oblasti ezoteriky a alternatívnej medicíny. Časopis **Geo** približuje poznatky o prírode, geografii, vede a ľudských vzťahoch. Srdečne pozývame aj nových čitateľov do Mestskej knižnice Hany Zelinovej, aby si vybrali z knižnej ponuky podľa svojich záujmov. Na čitateľov čakajú aj novinky z oblasti etiky, kriminality, psychológie rodiny, PR, psychopatologických javov, etnológie atď. **Aktuálne informácie o dianí v knižnici nájdete na www.vrutky.sk, na facebooku sme v skupine Mestská knižnica Hany Zelinovej.** Tešíme sa na Vás!

Mgr. Veronika Vaňková

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE V MATERSKEJ ŠKOLE

V súčasnom období stále viac detí využíva v domácom prostredí na hru a zábavu namiesto tradičných hračiek informačné technológie – počítače...

Jedným zo zámerov pedagogického pôsobenia v Materskej škole na Ulici francúzskych partizánov vo Vrútkach je oboznámiť deti s elementárnymi základmi ovládania počítačov, ako aj podporovať vzdelávanie a detskú tvorivosť. V edukačných aktivitách sa zameriavame aj na to, aby dieťa využívalo počítač, ale aj interaktívne tabule a detské edukačné programy pomocou predvážiacich zošitov aj internetu ako aktívny účastník, aby pri hre zažilo úspech, ktorý mnohým deťom v reálnom živote chýba. Poskytujeme rovnaké podmienky na rozvoj počítačovej gramotnosti všetkým deťom bez rozdielu socioekonomických a sociálno-kultúrnych podmienok rodín, z ktorých deti do materskej školy prichádzajú. Vedeťme ich k uvedomeniu si predností a rizík spojených s nekontrolovaným a nevhodným používaním informačno-komunikačných technológií. V čase edukačných aktivít nepracujeme frontálne, s celou skupinou detí, ale využívame prácu v skupinkách. Každá skupina detí má zadanú úlohu, ktorá si vyžaduje tvorivé riešenie a vzájomnú kooperáciu. Všetky skupiny majú vopred určený spoločný cieľ, ktorý dosahujú rôznou edukačnou činnosťou. V tom je interaktívna tabuľa veľmi nápomocná. Nadobudnuté poznatky deti využívajú v aktivitách aj pri hrách a hrových činnostiach v ranných alebo odpoľudňajších hodinách. Využívame rôzne interaktívne programy a najmä prezentácie, ktoré tvorí pre deti učiteľka. Ako jedna z mála materských škôl v okrese vlastníme dve interaktívne tabule, ktoré sme získali od zriaďovateľa a sponzora, za čo im patrí naša vďaka. Deti majú možnosť pracovať s touto technikou už od začiatku dochádzky do materskej školy. Využitie IKT v edukačnej činnosti prispieva k napredovaniu detí v oblasti informačno-komunikačných technológií, prináša pestrosť a zaujímavosť realizácií edukačných činností, ale predovšetkým podporuje aktivitu detí.

Spôsob práce aj získané zručnosti sme spoločne s deťmi predviedli rodičom na otvorenej hodine predškolákov, ktorá sa konala 10. januára 2013. Prítomné učiteľky z prvého ročníka základnej školy informovali rodičov o tom, čo má predškolák ukázať pri zápise do základnej školy. Kolegyňiam zo Základnej školy Hany Zelinovej vo Vrútkach patrí vďaka za poskytnutie možnosti zúčastniť sa našim deťom na otvorenej hodine v prvom ročníku, a tak sa trochu zoznámiť s vyučovaním na základnej škole.

Text, foto: Mgr. Ľubica Maľková

ANDERSENOVA NOC

*bude vo vrútockej knižnici trvať
od večera 5. apríla do rána 6. apríla.*

*Deti, ktoré majú 10 a 12 rokov a chcú zažiť
nové prekvapenia, sa môžu prihlásiť
v Mestskej knižnici H. Zelinovej.
Čaká na ne zaujímavý program.*

FAŠIANGY, TURÍCE, VEĽKÁ NOC IDE...

Fašiangami nazývame obdobie od 6. januára – od sviatku Zjavenia Pána, čiže Troch kráľov – až do utorkovej polnoci pred Popolcovou stredou. Škaredá streda v tomto roku pripadla na 13. februára. Po nej nasleduje štyridsaťdňové pôstne obdobie. Do týchto štyridsiatich dní sa nepočítajú nedele, preto v praxi pripadá Popolcová streda na štyridsiaty šiesty deň pred Veľkonočnou nedeľou. Pre nepravidelný dátum Veľkej noci, ktorý sa určuje podľa prvého splnu mesiaca po jarnej rovnodennosti, sa termín Veľkého

Podobne ako po iné roky sa **deti z MŠ na Ul. sv. Cyrila a Metoda** zapojili do fašiangových osláv, ktoré 11. februára 2013 ukončili pochovaním basy. Deti oblečené v maskách sa pod vedením pani učiteliek z predškolskej triedy sústredili na školskom dvore. Tu im pani učiteľka Ľubka Soláriková v krátkosti porozprávala o fašiangoch a fašiangových zvykoch. Deti si zaspievali známe Fašiangy, Turíce..., zatancovali si a nakoniec sa rozlúčili s basou, ktorú zasypali bohatou snehovou nádielkou.

Text, foto: Miroslava Daubnerová

piatka každý rok mení. Fašiangový čas bol časom stretávania sa, spoločenských posedení a akéhosi „vzývania“, aby rok, ktorý sa len nedávno začal, bol štedrý a bohatý. Veselé fašiangové obdobie si pripomenuli aj deti v našom meste. Odbor kultúry a športu MsÚ Vrútky zorganizoval v utorok **12. februára fašiangový sprievod** mestom v maskách. **Členovia folklórneho súboru Lysec** svojím vystúpením na pešej zóne pomohli vytvoriť pravú fašiangovú náladu – zaspievali, zatancovali, priblížili fašiangové zvyky a tradície. Šašo zabával návštevníkov i náhodných okoloidúcich. Karnevalový sprievod sa presunul do Kina 1. máj a po vystúpení folklórneho súboru sa na pódiu postupne predstavili všetky masky. Mnohé deti prekvapili kostýmami, ktoré vytvorili spoločne s rodičmi. V programe vystúpil **známy mím Miroslav Kasprzyk**. Pre malých účastníkov pripravil interaktívne rozprávky, v ktorých si aj sami deti zahrali. Ich výkony boli odmenené sladkou odmenou. Po diskotéke v maskách sa pristúpilo k vyhláseniu najkrajších masiek. Porota hodnotila najmä ručnú výrobu, ale aj nápaditosť a originalitu. Po odovzdaní cien dostalo každé dieťa fašiangovú odmenu. Skončilo sa vydarené podujatie, skončilo sa obdobie veselosti, zábavy a hodo-vania. *Text: Mgr. Juraj Gorilák, foto: odbor kultúry a športu*

Aj **škôlka Margarétka** pripravila pre deti fašiangový karneval. Celá sála sa premenila na rozprávkovú krajinu s princeznami, pirátmi, zvieratkami a rozprávkovými bytosťami. Vďaka vrútockému primátorovi Ing. Miroslavovi Mazúrovi sa podarilo uskutočniť tento karneval v Katolíckom kultúrnom dome. O dobrú hudbu a náladu sa postaral ujo Maťo a o občerstvenie tety kuchárky, ktoré pripravili pre všetkých chutné šišky a čaj. Okrem tanca boli pre deti pripravené aj súťažné hry so sladkými odmenami. Všetkým, ktorí sa podieľali na príprave karnevalu, patrí veľká vďaka.

Text, foto: Mgr. Oľga Šimkovičová

SLOVENSKÝ POHÁR MLÁDEŽE V STOLNOM TENISE

Dňa 16. 2. 2013 zorganizoval stolnotenisový oddiel Telovýchovnej jednoty Lokomotíva Vrútky v telocvični ZŠ s MŠ J. V. Dolinského v Martine-Priekope Slovenský pohár mládeže v kategórii najmladších žiakov – narodených 1. 1. 2002 a mladších. Po príhovoroch organizačných pracovníkov Miloša Hobrľu, Ing. Šimona Šventa, hlavného rozhodcu turnaja Róberta Bukovinského a riaditeľa podujatia Rudolfa Bukovinského otvoril turnaj primátor mesta Ing. Miroslav Mazúr. Na turnaji sa prezentovalo 63 registrovaných hráčov z 28 klubov z celého územia Slovenskej republiky. Vrútky reprezentovali traja hráči z usporiadajúceho stolnotenisového oddielu. Martinko Ďanovský má

10 rokov a bol piatym nasadeným hráčom turnaja. Skončil na veľmi peknom 4. mieste. V základnej skupine obsadil 1. miesto, keď stratil len 1 set, pričom zvíťazil 3 : 0 nad tretím nasadeným Benjamínom Mikluščákom z ŠKST Karlova Ves. Rovnako úspešne postupoval v ďalšom priebehu súťaže až do semifinále, kde v boji o postup do finále prehral s Petrom Černákom, druhým nasadeným z TTC Interspead Nové Zámky. V zápase o tretie miesto prehral so štvrtým nasadeným Tomášom Trubačikom z TJ Čierne Kľačany. Jakubko Švento má 8 rokov a bol šestnástym nasadeným hráčom turnaja. Skončil celkovo na 17. až 20. mieste, keď po tuhom boji o 13. až 16. miesto prehral s Romanom Belopotčanom z TJ Oravan Námestovo 3 : 1. Samko Višňovec je deväťročný pretekár a bol nasadený ako 35. Skončil v skupine na 3. mieste a celkovo na 39. až 49. mieste. S ohľadom na vek bude môcť Samko Višňovec štartovať v kategórii najmladších žiakov aj v ročníku 2013/2014 a Jakubko Švento aj v ročníku

2014/2015. **Celkové poradie:** 1. miesto Dalibor Diko, TJ Oravan Námestovo, 2. miesto Peter Černák, TTC Interspead Nové Zámky, 3. miesto Tomáš Trubačik, TJ Družstevník Čierne Kľačany, 4. miesto Martin Ďanovský, TJ Lokomotíva Vrútky. Všetci prítomní mali možnosť vidieť zaujímavé súboje plné emócií, ale aj veľké športové umenie a zanietenie malých športovcov. Organizácia celého podujatia bola na vysokej úrovni, čo potvrdili svojím uznaním viacerí účastníci. Všetci prítomní si okrem športového vyžitia a získania nových skúseností odnášali z podujatia aj poznatky o histórii Vrútok a stolnotenisového oddielu získané z prezentácie na veľkoplošných paneloch. Najbližším športovým podujatím, ktoré usporiada stolnotenisový oddiel TJ Lokomotíva Vrútky, budú majstrovstvá kraja najmladších žiakov 28. 4. 2013. Aj na tomto podujatí budú siahvať najmladší vrútockí žiaci po medailových umiestneniach.

Text, foto: Rudolf Bukovinský

ZO ŽIVOTA RÁDIOKLUBU OM3KfV

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky na návrh členskej schôdze Združenia rádioamatérov a technikov Rádioklubu OM3KfV Vrútky vymenoval za nového vedúceho operátora klubu Alexandra Vladára OM6SV, ktorý sa po doručení rozhodnutia 14. januára 2013 ujal funkcie. Jeho hlavnou prioritou bude organizovanie pretekárskych aktivít klubu a dobudovanie anténnych systémov a vysielacích zariadení. Ako prvý sa začal prerábať systém na 430 MHz v tvare štvorčlennej DK7ZB sfázovanej vertikálnej anténnej rady – samozrejme aj s novým anténnym stožiarom. Nasledovať bude rekonštrukcia systému na 144 MHz s anténami DL6WU. Klubu sa tiež podarilo získať novú elektrocentrálu s výkonom až 2 500 W. Vďaka tomu bude môcť klub vysielateľ úplne nezávisle od dodávky elektrickej energie. Počas mimoriadnej situácie, ak by zlyhali všetky súčasné možnosti komunikácie, je klub pripravený zabezpečiť rádiové spojenie pre potreby mesta Vrútky. Najbližšia rádioamatérska súťaž, na ktorej sa klub hodlá zúčastniť, sa uskutoční už prvý marcový víkend, keď sa uskutočnia I. subregionálne VKV preteky série Majstrovstiev Slovenska. Rádioklub OM3KfV Vrútky okrem účasti na rôznych súťažiach s pomocou mesta Vrútky organizuje aj sám významné medzinárodné krátkovlnné QRP preteky Jarný šprint. V Európe sú známe ako Low Power Spring Sprint. Uskutočnia sa už tradične na Veľkonočný pondelok.

Text, foto: Bohuslav Slezák, OM6ABS

Zdravá výživa. Makrobiotická strava. Vegetariáni. Vegáni. Ak vám tieto pojmy niečo hovoria,

dnešný rozhovor je práve pre vás! Ak nie, možno je načase niečo o zdravšom spôsobe stravovania zistiť. Nech je pre vás naše interview bránou do sveta zdravia, lebo zdravie sa začína práve pri tom, čo je napichnuté na vidličke, v čom je ponorená lyžica alebo čo je naliate v pohári...

TEXT: PIWO
GRAFIKA: TYGER

Časť 2

V poriadku, skúsme si toto všetko predstaviť viacej v praxi. Skús nám priblížiť, ako asi vyzerá jedálniček vegetariána - alebo teda tvoj bežný jedálniček - skús tam zahrnúť všetko od raňajok cez desiatu, olovrant, obed a večeru.

Tiež ma zaujíma do akej miery je náročné sa na Slovensku stravovať ako vegetarián a aké náročné to je napríklad v malom meste akým Vrútky isto sú - nenarážaš tu na prekážky v reštauráciách a podobne?

Môj jedálniček, ako som už spomínal, tvoria všetky "ostatné" zložky potravy: obilniny, strukoviny, zelenina, ovocie, orechy a semená, atď. Na raňajky väčšinou jedávam obilninové kaše, sladké alebo slané, ovsenú, ražnú, pšenu, pohánkovú, ryžovú, pripravím sa dáajú s ovocím, zeleninou, orechmi, cibuľkou, tofu. Je toľko rôznych variácií, že môžete jesť každý deň v mesiaci inú. Obed vyzerá úplne normálne. Zasa nejaká príloha vo forme obilniny, varená ryža, krúpy, pšenica, kukuričná polenta, pšeno, k tomu napríklad, dusená zelenina, zeleninové placky, alebo strukovinový prívarok, je toho opäť obrovské množstvo. K tomu samozrejme nejaký čerstvý šalát. A hotovo - výborné zdravé jedlo. No a večer to môže vyzeráť kadejako kombinovane. Jesť by sa malo striedmo, hovorí sa že toľko, čo sa človeku zmestí do dlaní. Byť vegetariánom, resp. zdravo sa stravujúcim je ľahké. Omnoho viac ako by sa mohlo zdať, treba len vedieť kam ísť. Dnes už čoraz viac sú obchody so zdravou výživou samozrejmosťou. Ak ho nemáte v blízkosti, nakúpiť sa dá aj na týždeň dopredu. Prekážkou by mohla byť vyššia cena. Dané je to najmä tým, že takéto potraviny sú stále menšinovým tovarom, takže cestou ku klesajúcim cenám je čo najviac takýchto vecí kupovať. A ak nie ste ochotní investovať do svojho zdravia, do čoho potom ste? A čo sa týka bežných reštaurácií, stále je to bieda - palacinky alebo vyprážený syr. To je podľa nich vegetariánstvo. Ak si objednáš niečo z menu a poprosím bez mäsa, zakaždým sa mi zatiaľ stalo, že tam plával kúšik čohosi podozrivého. Z toho usudzujem, že v kuchyniach majú asi len jednu varechu a tou miešajú úplne všetko.

Môžeš prezradiť či si na sebe za tú dobu čo si vegetariánom spozoroval nejaké pozitívne zmeny? Cítiš sa byť zdravší, ako keď si jedol mäso? Vedel by si povedať, ako sa k vegetariánstvu stavia súčasná medicína, odborníci na stravovanie a podobne?

Samozrejme áno, prvou vecou, čo si človek všimne je, že sa cíti ľahký. Jedlo ho nezaťažuje. Pozitívny vplyv má však nielen vylúčenie mäsa. Treba nahradiť bielu múku múkou celozrnnou, rovnako ryžu, používať morskú soľ, prestať jesť biely cukor, nahradiť ho obilninami sladmi. Potom je zmena naozaj viditeľná, odchádzajú ochorenia, aj tie chronické. Ja napríklad som veľmi často mával zahlienené a zapálené homé dýchacie cesty. Keď som vylúčil mlieko a cukor zo stravy, môj stav sa hodne zlepšil a stále zlepšuje. Najlepšie je to vidieť, keď človek skúsi návrat k škodlivej strave. Stačí, aby som zjedol trošičku bieleho cukru a zapálené dutiny sú tu. Čo sa týka súčasnej medicíny je to rôzne. Napríklad v súčasnosti používaná učebnica fyziológie pre medikov bezmäsitú stravu považuje za plnohodnotnú. Sú však samozrejme aj doktori, ktorí nás majú za šarlatánov. Ja odporúčam, nech každý vyskúša na sebe. To je jediná vec, ktorá naozaj zaväzuje.

Avšak vo svete sú čoraz častejšie štúdie, ktoré hovoria o pozitívnom prínose takéhoto stravovania. Pomaly sa ľudia na to začínajú pozeráť inakšie.

Podľa toho čo píšeš celý takýto prechod vyzerá dosť náročne, hlavne ak si predstavíme pracujúceho človeka, ktorý príde podvečer domov unavený a posledné, na čo má chuť je vyvárať a k tomu dávať pozor či to čo používa je naozaj zdravé a plnohodnotné. Vedel by si nám dať nejaké rady, ako sa začať zdravo stravovať tak, aby nás to hneď na začiatku neodradilo svojou komplexnosťou - alebo jednoducho tým, že musíme toho zmeniť naozaj veľa, vynechať možno naše obľúbené dobroty a podobne.

Dobrou správou je to, že všetko, čo máte radi, sa dá pripraviť aj zdravo. Možno si budete chvíľu musieť zvykať na trošku odlišné chute,

ale sú to chute plnohodnotné. Potom vám bežné veci budú chutiť akosi mdlé. Ak nemáte chuť variť, existujú reštaurácie a jedálne, kde sa najesť dá. A ak sa rozhodnete zdravo stravovať, mali by ste aj vedieť, čo a prečo robíte. Keď sa chcete naučiť šoférovať, iež predsa nepridete k autu a vidiac všetky tie páčky a pedále si nepoviete, že je to moc zložité, že to nie je pre vás. Prechod nie je náročný. Pre začiatok stačí ak k nakupovaným potravinám pridáte prívlastok celozrnný a naopak odštáňte prívlastok biely (cukor, múka, soľ). Zapojte fantáziu, skúmajte, učte sa. Postupne, ani nebudete vedieť ako sa stratí celá domnelá zložitnosť. Je si z čoho vyberať, učte sa a experimentujte. Ak nevíete, pýtajte sa. V zdravých výživách predávajú ľudia, ktorí vedia čo robia, rovnako v reštauráciách a jedálňach. Kto hľadá, nájde.

Je síce po sviatkoch ale aj tak sa spýtam. Ako vyzerajú "zdravé Vianoce" keďže, ako si spomínal nepoužívaš biely cukor či múku, samozrejme nejedíš mäso atď. - nie je problém pripraviť niečo slávnostnejšie aj pri týchto "obmedzeniach? Čo napríklad môžeme použiť namiesto čokolády - aké sladkosti vlastne možno maškrtiť?

Zdravé Vianoce vyzerajú štredro, zdravé sviatky rovnako. Ako som už povedal, piecť sa dá z múky celozrnej, použijeme slad, sušené ovocie, lekváre bez pridania cukru. Vajičko môžeme nahradiť zomletým a uvareným ľanovým semiačkom. Použijeme kvalitný, za studena lisovaný olej. Recepty sa dajú nájsť. Obmedzenia neexistujú. A čo sa týka čokolády, tá zdravá je, cukor je problém. Takže vysokokvalitná horká čokoláda bez pridania bieleho cukru. Aj taká existuje a je výborná. Sladkosti na maškrtlenie je veľa. A ak nemáte chuť na sladké, spravte si radosť slaným. Všetko môže byť zdravé.

Ďakujeme za rozhovor. Ak chceš niečo odkázať našim čitateľom, nech sa páči...

Prajem vám, aby ste sa prejedli k zdraviu. Nikdy nevíete, čo dokážete, kým to neskúsíte.

Odišiel športovec – Milan Záborský

Dňa 8. februára 2013 vo veku nedožitých 78 rokov nás náhle opustil pán Milan Záborský. Milan Záborský sa narodil 30. apríla 1935 vo Vrútkach. Celý život venoval športu, najmä plávaniu a vodnému pólu v plaveckom oddiele TJ Lokomotíva Vrútky. Od žiackych súťaží až po dorast bol aktívnym plavcom a hráčom vodného póla. Bol krajským reprezentantom v uvedenom športe. Pracoval ako tréner, ako predseda plaveckého oddielu, predseda okresného výboru plaveckej sekcie plávania, predseda krajskej plaveckej sekcie v Banskej Bystrici, člen Predsedníctva Slovenského zväzu plávania v Bratislave, kde dlhodobo pracoval ako predseda komisie rozhodcov, bol členom federálneho predsedníctva plávania v Prahe. Okrem plaveckých súťaží sa venoval organizovaniu športových súťaží, osláv výročí plávania a vodného póla a športu vo Vrútkach. Bol nositeľom najvyšších telovýchovných vyznamenaní. Roku 2009 pri príležitosti 100 rokov organizovaného športu vo Vrútkach mu bola slávnostne udelená Cena primátora mesta Vrútky za jeho dlhodobú záslužnú činnosť v prospech mesta Vrútky. Dôstojná posledná rozlúčka so zosnulým sa uskutočnila 13. februára 2013 v Dome smútku vo Vrútkach. **Česť jeho pamiatke!**

Mgr. Lenka Košútová

Odišiel Ján Midziak – prvý slovenský egyptológ

Málokto možno o ňom vedel, že bol vôbec prvým slovenským egyptológom a že jeho podmanivý hlas z éteru Československého rozhlasu v noci z 20. na 21. augusta 1968 ako prvý ohlásil okupáciu Československa vojskami Varšavskej zmluvy. Ako jediný Slovák študoval egyptológiu na Filozofickej fakulte Karlovej univerzity. V druhom ročníku ho profesor Žába zobral na letnú expedíciu do Egypta, pri ktorej sa mali zachrániť nesmierne cenné pamiatky Núbie počas výstavby Asuánskej priehrady. Keď sa vrátili, dostal ponuku, aby slúžil v rozhlasovej stanici Československo ako nočný hlásateľ. Prišla normalizácia a Janko musel v najproduktívnejšom veku robiť všeličo, len nie to, čo mu bolo vlastné a v čom bol naozaj odborník. Po nežnej revolúcii prišla aj rehabilitácia, ale rozhlas a Egypt boli už len krásnou dávnou spomienkou... Ohlásil sa vek i choroby prinesené z ďalekých krajín. Ján Midziak sa vyčerpaný vrátil do náručia Vrútok i milovanej rodiny. Bol činný až do konca. Absolvoval množstvo prednášok, aktívne pracoval ako predseda Senior klubu. V roku 2009 získal Cenu primátora mesta Vrútky. Zomrel 6. februára 2013 vo veku nedožitých 81 rokov. **Mali sme ťa radi, Janko!**

Mgr. Milan Tuma

MESTSKÁ KNIŽNICA HANY ZELINOVEJ
v spolupráci s VYDAVATELSTVOM IKAR

Vás pozýva na literárne stretnutie
so slovenským básnikom a textárom

KAMILOM PETERAJOM

držiteľom ocenenia literárnej kritiky
„ZLATÉ PERO za rok 2012“

21.3.2013
O 17. HOD.

SOBÁŠNA SIEŇ MESTSKÉHO ÚRADU
(zmena termínu vyhradená - sledujte ďalšie info v knižnici)

Literárny večer s legendárnym básnikom
pre všetkých milovníkov poézie
bude spojený s **AUTOGRAMIÁDOU**

„Snežnou jemnosťou dýcha ruža,
prikladám ti ju k srdcu
a načúvam tvojim očiam ...“

Počas večera bude možné zakúpiť si knižné tituly Kamila Peteraja

Centrum voľného času
DOMINO
M.R. Družička 1, 038 61 Vrútky, tel.: 043/4281 203

Letné tábory 2013

9 - dňový tábor v chatkách pre deti od 7 do 16 rokov -
- priamo v areáli kúpalní, na Margite - Ilone, okres Levice (kapacita 35 detí)
v termínoch : 29.6. – 7. 7. 2013

V cene 155,-€ je zahrnuté:

- ubytovanie v 5-miestnych chatkách
- doprava z "Marína a späť"
- 3x denne strava v občerstvení a pitný režim
- vstupenky na všetky bazény
- veľký program na športoviskách
- polievka, odbernej pedagogický dišor
- každodenné čistenie a odbernej pre deti, výlet do Levice

Info: 0997 298 322 (Mgr. Elena Šimková)

10 - dňový tábor v stanoch pre deti od 7 do 16 rokov -
- priamo v areáli kúpalní, na Margite - Ilone, okres Levice (kapacita 40 detí)
v termínoch :

I. termín : 7. 07. – 16. 07. 2013
II. termín : 16. 07. – 25. 07. 2013
III. termín : 25. 07. – 03. 08. 2013

V cene 150,-€ je zahrnuté:

- ubytovanie v 4-miestnych stanoch s drevenými podlahami a keramickými kachličkami
- doprava z "Marína a späť"
- 3x denne strava v občerstvení a pitný režim
- vstupenky na všetky bazény
- polievka
- odbernej pedagogický dišor
- každodenné čistenie a odbernej pre deti, výlet do Levice

Info: I. termín – 0918 492 629 (Mgr. Paľová)
II. a III. termín – 0997 812 322 (Mgr. Kameňská)

VRÚTOČAN * Vydáva: Mesto Vrútky * Adresa redakcie: Ul. 1. čs. brigády 14, 038 61 Vrútky * Tel: 043/4281 203
* E-mail: vrutocan@vrutky.sk * Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia * Stanoviská v jednotlivých článkoch môžu a nemusia odrážať stanovisko redakcie * Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu, rozsah, grafické spracovanie článkov * Zodpovedná redaktorka: Bc. Miriám Migátová * Jazyková redaktorka: Elena Režná * Redakčná rada: Predseda: Ing. Ján Mlynár, Božena Blahušiaková, Mgr. Juraj Gorilák, PhDr. Zora Mintalová Zuberová * Grafická úprava: redakcia * Uzavierka dopisovateľských materiálov do 17. dňa v mesiaci
* Tlač: Neoprint Plus, Za mostom 2, Vrútky * Číslo red.: 260/1991 * Náklad: 3200 ks

Primátor mesta Vrútky

pozyva všetky ženy

10. marca 2013 o 14. hod. do Kina 1.máj

na zábavný program k MDŽ s názvom

„Úsmevom sa patrí ďakovať“

účinkujú:

Števo Hruštinec

Juro Chlebana

Vstup voľný